

Schubertiada

30a edició

Estimaràs la música

Nun will die Sonn' so hell aufgehn,
Als sei kein Unglück die Nacht geschehn!
Das Unglück geschah nur mir allein!
Die Sonne, sie scheinet allgemein!

Ara sortirà el sol tan brillant
com si aquesta nit no hagués succeït cap desgràcia!
La dissort m'ha afectat només a mi,
i el sol lluu per a tothom.

Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n
Gustav Mahler | Friedrich Rückert

Dissabte 20 d'agost de 2022

Andrè Schuen, baríton
Daniel Heide, piano

Lieder de Schubert, Korngold i Mahler

"Tots ells foren entusiastes seguidors de Schubert, i a través d'ell tots junts
vàrem esdevenir amics i germans. Fou un temps bell i inoblidable."

Josef von Spaun

Records de la meva relació amb Franz Schubert

Andrè Schuen, baríton Daniel Heide, piano

Lieder der Nacht und des Abschieds
Lieder de Schubert, Korngold i Mahler

Dissabte 20 d'agost,
20:30 h

Canònica de Santa
Maria de Vilabertran

Conferència
19:15 h

E. W. Korngold: les
cançons d'un nen prodigi

A càrrec d'Antoni Colomer

- 12' **FRANZ SCHUBERT** (1797 — 1828)
Über Wildemann, D. 884 (1826)
Der liebliche Stern, D. 861 (1825)
Auflösung, D. 807 (1824)
Der Jüngling und der Tod, D. 545 (1817)
Erlkönig, D. 328 (1815)
- 25' **GUSTAV MAHLER** (1860 — 1911)
Kindertotenlieder
Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n (1901)
Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen (1904)
Wenn dein Mütterlein (1901)
Oft denk' ich, sie sind nur ausgegangen (1901)
In diesem Wetter (1904)

— PAUSA —

- 21' **ERICH WOLFGANG KORNGOLD** (1897 — 1957)
Nachtwanderer, op. 9/2 (1913)
Sterbelied, op. 14/1 (1920)
Mond, so gehst du wieder auf, op. 14/3 (1920)
In meine innige Nacht, op. 18/1 (1924)
Was du mir bist?, op. 22/1 (1928)
Ständchen, op. 9/3 (1911)
- 19' **FRANZ SCHUBERT**
An den Mond in einer Herbstnacht, D. 614 (1818)
Die Mutter Erde, D. 788 (1823)
NachtvioLEN, D. 752 (1822)
Nacht und Träume, D. 827 (1823)

Andrè Schuen, baríton

Originari del Tirol del Sud (Itàlia), va créixer parlant tres llengües (ladí, italià i alemany), una versatilitat que es reflecteix en el seu repertori. Tot i que va començar estudiant violoncel, va estudiar posteriorment cant al Mozarteum de Salzburg amb Horiana Branisteanu i Wolfgang Holzmair, graduant-se el 2010. Des de llavors i fins el 2014 va formar part de l'Òpera de Graz. Amb el seu company de *Lied* Daniel Heide, se'l pot escoltar en auditoris com el Wigmore Hall de Londres, la Schubertiade, la Schubertiada, la Heidelberger Frühling, el Festival de Lieder d'Oxford, el Prinzregententheater de Munic, el Concertgebouw d'Amsterdam o la Konzerthaus de Viena. Els seus papers d'òpera inclouen Guglielmo (*Cosí fan tutte*), Figaro i el Comte d'Almaviva (*Les noces de Figaro*), *Don Giovanni* o *Eugene Onegin*.

Aquest és el sisè concert d'Andrè Schuen a la Schubertiada; hi va debutar l'any 2018.

Daniel Heide, piano

És un dels pianistes acompañants i de cambra més sol·licitats de la seva generació, que ofereix concerts per tota Europa i Àsia des de la seva graduació a la Hochschule für Musik “Franz Liszt” de Weimar. Entre els seus cantants habituals hi ha Andrè Schuen, Christoph Prégardien o Roman Trekel; ha tocat també amb Marie Seidler, Hanno Müller-Brachmann, Luca Pisaroni, Ruth Ziesak, Katharina Konradi i Konstantin Krimmel. En el terreny de la música de cambra ha fet concerts amb solistes com Tabea Zimmermann, Antje Weithaas, Wolfgang Emanuel Schmidt, Jens Peter Maintz, Friedemann Eichhorn, Barbara Buntrock, Julian Steckel o Konstanze von Gutzeit. El seu CD “Poèmes” amb la mezzosoprano Stella Doufexis, amb cançons de Claude Debussy, va rebre el Premi de la Crítica Discogràfia Alemanya 2013 i el CD amb Andrè Schuen, amb *Lieder* de Robert Schumann, Hugo Wolf i Frank Martin, el premi ECHO Klassik 2016 com a jove artista de l’any.

Aquest és l’onzè concert de Daniel Heide a la Schubertiada; hi va debutar l’any 2018.

Cançons de la nit i del comiat

Sílvia Pujalte

Divulgadora musical especialitzada en *lied*

Així han titulat els artistes un programa que ens parla d'una nit durant la qual les absències són més doloroses; les pors, més irrationals; els records més vius i els pensaments, més descontrolats. Una nit en la qual la solitud i el silenci ens fan més lúcidament conscients de tot el que hem deixat enrere. També, d'una nit de reflexions i, fins i tot, d'esperances. Ens hi endinsem a través de la música de dos compositors separats exactament per cent anys, Schubert i Korngold, i un tercer, Mahler, que beu del primer i és model per al segon.

Cinc *lieder* de **Franz Schubert** de quatre poetes diferents obren el programa i ens situen en una nit d'insomni i d'an-goixa. Una nit que, musicalment, ens presenta algunes de les obres més sorprenents del compositor, començant per *Über Wildemann*, que amb el seu ritme urgent ens transmet, encara més que les paraules, la fugida impossible cercant sempre la foscor de l'hivern. *Auflösung* és, en una primera audició, una cançó tan inesperada en el context schubertià que bé podria dir algú que no sembla de Schubert. Però també podríem dir que és una d'aquelles cançons inesperades que tan bé refleixen el complex caràcter musical de Schubert. No importa quantes vegades l'hàgim escoltat, ens sorprenden ja els primers compassos del piano, la seva inestabilitat constant, la línia vocal extrema, les repeticions gairebé enfebrades dels últims versos. I ens sorprèn, també, com Schubert anticipa Wagner en el seu plantejament.

Com a contrast d'aquests dos *lieder* tan intensos, *Der liebliche Stern*, que amaga pensaments suïcides sota la seva aparença estròfica i senzilla, i *Der Jüngling und der Tod*, una resposta a la ben coneguda *Der Tod und das Mädchen*. Al contrari que la donzella, el jove desitja i crida la mort en un *lied* que emociona per la seva serenor. Tancarà aquest grup una de les indubtables obres mestres del compositor,

Erlkönig, l'única cançó que sentirem d'aquell any 1815 que anomenem "dels miracles" per la seva portentosa creativitat. No importa quantes vegades escoltem aquest *lied*, sempre ens impactarà l'esfereïdor relat.

"En els seus braços, el nen era mort". Així acaba *Erlkönig* i aquest és el germén, en un món no de fantasia, sinó real, dels *Kindertotenlieder*. El gener de 1834 moria d'escarlatina Ernst Rückert, de cinc anys; dues setmanes abans havia mort la

seva germana Luise, de tres, i la família encara va haver de patir durant setmanes per la vida d'altres tres fills. El seu pare, el poeta Friedrich Rückert, va recórrer a la ploma i al paper per mirar d'assumir aquest comiat insofrible, i en els mesos que van seguir va escriure més de quatre-cents poemes dedicats als seus fills morts, que va publicar quaranta anys després la seva vídua. **Gustav Mahler** va triar cinc d'aquests poemes (juntament amb els altres cinc que serien els *Rückert-Lieder*) mentre es restablia d'un greu problema de salut el març de 1901; va compondre tres dels *Kindertoten-lieder* aquell mateix estiu i els altres dos el 1904. S'ha especulat molt sobre els motius que haurien portat al compositor a aturar-se en aquests textos tan dolorosos, i mentre algunes veus neguen que hi hagués cap raó concreta, altres apunten que podria estar lligada a la seva infantesa: la família Mahler, que va perdre sis fills, compartia la desgràcia de la família Rückert.

Les cançons que componen el cicle estan estretament relacionades entre elles. Al pròleg de la partitura, Mahler indica que "aquestes cinc cançons formen una unitat completa i indivisible, i per aquest motiu s'ha de preservar la seva continuïtat". Si habitualment n'escoltem la versió amb orquestra, que sembla que accompanya i consola en el dol, avui n'escoltarem la versió amb piano, en la qual l'accompanyament, de vegades fins i tot descarnat, fa encara més evidents el dolor i l'absència. El primer *lied*, *Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n*, ens parla del sentiment de pèrdua del pare, que serà evident a tot el cicle; les seves frases semblen perdudes entre els interludis del piano. A *Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen*, hi manca una tonalitat clara; aquesta inestabilitat ens transmet el desconcert del pare, el seu dolor per no haver entès l'última mirada dels seus fills. *Wenn die Mutterlein* ens

parla de l'absència que es fa evident en les activitats quotidianes, i aquí l'ordenada estructura de la música ens fa palesos els gestos tantes vegades repetits. Aquesta cançó i la següent, *Oft denk' ich, sie sind nur aufgegangen*, són les que més obertament ens mostren la desesperació i la incredulitat del pare. El cicle es tanca amb una violenta tempesta, *In diesem Wetter*; només a l'última estrofa del poema, a la qual Mahler dedica la meitat de la partitura, en canvia el caràcter; sembla que escampa i que, potser, comença l'acceptació del comiat.

Mahler va ser un dels amics de Julius Korngold que li va confirmar els extraordinaris duts musicals del seu fill; per recomanació seva el petit Erich, de nou anys, va començar a estudiar amb Alexander Zemlinsky. Cinc anys després, **Erich Wolfgang Korngold** va regalar al pare, pel seu aniversari, un cicle de dotze *Lieder* a partir de poemes d'Eichendorff, *So Cott und Papa will*. Aquest cicle no es va recuperar complet fins fa poc més de vint anys, però tres de les cançons es van publicar el 1916 com a part del cicle *Sechs einfache Lieder*, op. 9. En aquest concert n'escoltarem dues, *Nachtwanderer* i *Ständchen*, que obren i tanquen un grup caracteritzat per la melancolia; fins i tot la cavalcada que l'obre està retinguda per alguna cosa fosca i misteriosa. El 1920, l'any de l'estrena de *Die tote Stadt*, Korngold publicava també els *Lieder des Abschieds*, op. 14, un cicle bellíssim, com podrem comprovar amb dues de les cançons: *Sterbelied*, a partir d'un poema célebre en l'entorn anglosaxó, el *Requiem* de Christina Rossetti, i *Mond, so gehts du wieder auf*, un dolorós nocturn que ens parla, novament, de l'absència. En aquells anys d'èxits continuats, el 1924, el compositor escriu el seu recull de cançons més complex, els *Drei Cesänge*, op. 18, dels quals escoltarem un altre nocturn, *In meine innige Nacht*. Aquest petit recorregut per la quarantena de *Lieder* de Korngold arriba fins a l'any

1928, poc després del fracàs de la llavors incompresa òpera *Das Wunder der Heliane*. Aquell any el compositor estrenava una altra joia del seu repertori, *Was du mir bist*, amb poema d'Eleonore van der Straaten, a qui devem els poemes d'un altre gran cicle de Korngold, *Unvergänglichkeit*.

Per acabar el recital tornarem als orígens, a Schubert, i a la nit. Aquesta vegada, però, serà una nit contemplativa, que quan ens parli de l'últim comiat ho farà amb serenitat. El pas tranquil i reflexiu d'*An den Mond in einer Herbsnacht* ens portarà a *Die Mutter Erde*, pràcticament un himne. Tanquen el programa altres dues obres mestres indiscutibles: *Nachtviolen* (i, com a *Auflösung*, també amb poema de Johann Mayrhofer, sentirem que ens emociona alguna cosa molt íntima que no sabem descriure) i *Nacht und Träume*, la invocació a la nit perquè ens reconforti amb dolços somnis.

SCHUBERTIADE

SCHWARZENBERG

del 17 al 25 de juny
del 26 d'agost al 3 de setembre 2023

HOHENEMS

del 27 d'abril a l'I de maig
del 13 al 16 de juliol / del 4 al 8 d'octubre 2023

RECITALS DE LIED - RECITALS DE PIANO - CONCERTS DE CAMBRA - CLASSES MAGISTRALS

Louise Alder, Marcelo Amaral, Leif Ove Andsnes, Apollon Musagète Quartett, Ilker Arcayürek, Aris Quartett, Armida Quartett, Kit Armstrong, Kristian Bezuidenhout, Ian Bostridge, Renaud Capuçon, Guillaume Chillemme, Helmut Deutsch, Anton Doppelbauer, Julius Drake, Veronika Eberle, Elias String Quartet, Christoph Eß, Till Fellner, Julia Fischer Quartett, David Fray, Sol Gabetta, Michael Gees, Kirill Gerstein, Saskia Giorgini, Matthias Goerne, Filippo Gorini, Patrick Grahl, Clemens Hagen, Julia Hagen, Veronika Hagen, Hagen Quartett, Marc-André Hamelin, Daniel Heide, Nikola Hillebrand, Steven Isserlis, Stuart Jackson, Victor Julien-Laferrière, Mathias Johansen, Lucas und Arthur Jussen, Sharon Kam, Christiane Karg, Alexi Kenney, Katharina Konradi, Tatiana Korsunskaya, Harriet Krijgh, Konstantin Krimmel, Adam Laloum, Dejan Lazić, Leonkor Quartett, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Michael Lifits, Hans Liviabella, Mandelring Quartett, Malcolm Martineau, Mischa Meyer, Sabine Meyer, Joseph Middleton, Minetti Quartett, Regula Mühlemann, Daniel Müller-Schott, Daniel Ottensamer, Pavel Haas Quartett, Mauro Peter, Francesco Piemontesi, Alois Posch, Marco Postinghel, Christoph Prégardien, Quatuor Ebène, Quatuor Modigliani, Josef Reif, Sophie Rennert, Fatma Said, Valerie Schatz, Matthias Schorn, André Schuen, Schumann Quartett, Marie Seidler, Connie Shih, Baiba Skride, Friedrich Thiele, Ivan Vukčević, Dominik Wagner, Manuel Walser, Antje Weithaas, Jörg Widmann, William Youn

Informació i venda d'entrades

Schubertiade GmbH, P. O. Box 100, 6845 Hohenems, Austria

Tel +43/(0)5576/72091, Fax +43/(0)5576/75450, Email: info@schubertiade.at

www.schubertiade.at

Palau de la Música Catalana

Palau Òpera

Only the sound remains de Saariaho
amb el Cor de Cambra del Palau

Ariodante de Händel
amb Franco Fagioli & Il Pomo d'Oro

Il ritorno d'Ulisse in patria
de Monteverdi amb Mark Padmore,
& Europa Galante

Il Tamerlano de Vivaldi
amb Accademia Bizantina

Palau Grans Veus

Marta Mathéu
& Alex Potter

Christoph Prégardien

Juan Diego Flórez

Joyce DiDonato
& Il Pomo d'Oro

Més informació i venda
d'entrades individuals
i abonaments a
www.palaumusica.cat

Segueix-nos
a les xarxes

Amb la col·laboració de:

AGRAÏMENTS

Col·laborador principal

Amb el suport de

Amb l'ajut de

Diputació de Girona

Inaem

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

Castelló d'Empúries

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocinio de

Gràcies a

CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ

EMPORDÀ TURISME
CATALUNYA-COSTA BRAVA

Mitjà col·laborador

En col·laboració amb

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran

Partners internacionals

Liedzentrum Heidelberg · Schubertiade · Der Lyrische Salon Weimar

PROTERS CONCERTS

© Monika Rittershaus

**Johannes Martin Kränzle,
baríton
Hilko Dumno, piano**

Lieder i balades de Loewe, Schumann,
Schubert, Wolf i Klein

→ Dilluns 22 d'agost, 20:30 h

Canònica de Santa Maria de Vilabertran

© Daniel Resle

**Konstantin Krimmel, baríton
Wolfram Rieger, piano
José Vicente Castelló, trompa**

Lieder de Schubert i Loewe

→ Dimecres 24 d'agost, 20:30 h

Canònica de Santa Maria de Vilabertran

**Venda d'entrades
www.schubertiada.cat**

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

Organitza

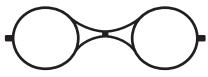

Associació
Franz Schubert
Barcelona

www.schubertiada.cat

Schubertiada

Vilabertran

Dissabte 20 d'agost de 2022
20:30 h
Canònica de Santa Maria
de Vilabertran

Andrè Schuen, baríton
Daniel Heide, piano

Lieder der Nacht und des Abschieds

FRANZ SCHUBERT
(1797 — 1828)

Ernst Schulze (1789 — 1817)

Über Wildemann

Die Winde sausen am Tannenhang,
Die Quellen brausen das Tal entlang;
Ich wandre in Eile durch Wald und Schnee,
Wohl manche Meile von Höh' zu Höh'.

Und will das Leben im freien Tal
Sich auch schon heben zum Sonnenstrahl,
Ich muß vorüber mit wildem Sinn
Und blicke lieber zum Winter hin.

Auf grünen Heiden, auf bunten Au'n,
Müßt ich mein Leiden nur immer schaun,
Daß selbst am Steine das Leben sprießt,
Und ach, nur eine ihr Herz verschließt.

O Liebe, Liebe, o Maienhauch,
Du drängst die Triebe aus Baum und Strauch,
Die Vögel singen auf grünen Höh'n,
Die Quellen springen bei deinem Wehn.

Mich läßt du schweifen im dunklen Wahn
Durch Windespfeifen auf rauher Bahn.
O Frühlingsschimmer, o Blütenschein,
Soll ich denn nimmer mich dein erfreun?

Cançons de la nit i del comiat

Sobre Wildemann

Braolen els vents entre les branques dels avets,
murmuren els rius a través de la vall;
camino amb pressa pels boscos nevats,
moltes milles, d'una serra a l'altra.

I si la vida en la vall oberta
s'animés amb els raigs del sol,
passaria de llarg amb humor ferotge,
i m'adreçaria cap on fos hivern.

En els camps verds i en els prats florits
haig de veure sempre el meu dolor,
car àdhuc en les pedres neix la vida,
i, ai!, només una em va tancar el seu cor.

Oh, amor, amor, oh, hàlit de maig,
tu excites els brots en arbres i matolls!
Els ocells canten en els verds ramatges,
les fonts brollen amb el teu alè.

Em fas vagar, ple d'incertes il·lusions,
per camins escabrosos mentre bramula el vent.
Oh, esplendor de la primavera, oh, brots radiants,
no podré mai fruir amb vosaltres?

Ernst Schulze (1789 — 1817)

Der liebliche Stern

Ihr Sternlein, still in der Höhe,
Ihr Sternlein, spielend im Meer,
Wenn ich von ferne daher
So freundlich euch leuchten sehe,
So wird mir von Wohl und von Wehe
Der Busen so bang und so schwer.

Es zittert von Frühlingswinden
Der Himmel im flüssigen Grün,
Manch Sternlein sah ich entblüh'n,
Manch Sternlein sah ich entschwinden;
Doch kann ich das schönste nicht finden,
Das früher dem Liebenden schien.

Nicht kann ich zum Himmel mich schwingen,
Zu suchen den freundlichen Stern;
Stets hält ihn die Wolke mir fern.
Tief unten, da möcht' es gelingen,
Das friedliche Ziel zu erringen,
Tief unten, da ruht' ich so gern!

Was wiegt ihr im laulichen Spiele,
Ihr Lüftchen, den schwankenden Kahn?
O treibt ihn auf rauherer Bahn
Hernieder ins Wogengewühle!
Lasst tief in der wallenden Kühle
Dem lieblichen Sterne mich nah'n!

Johann Mayrhofer (1787 — 1836)

Auflösung

Verborg dich, Sonne,
Denn die Glüten der Wonne
Versengen mein Gebein;
Verstummet, Töne,
Frühlings Schöne
Flüchte dich und lass mich allein!

Quillen doch aus allen Falten
Meiner Seele liebliche Gewalten,
Die mich umschlingen,
Himmlisch singen.
Geh unter, Welt, und störe
Nimmer die süßen, ätherischen Chöre.

L'estrella encisadora

Estrelletes, callades en les altures,
estrelletes, que jugueu en el mar,
quan us veig des de tan lluny,
brillant tan amistoses,
el pit se'm fa pesat i inquiet,
amb tanta felicitat i tanta pena.

Tremola el cel sobre els verds corrents
amb els vents de la primavera,
i algunes estrelles he vist néixer
i d'altres desaparèixer;
però no he pogut trobar la més bella,
la que abans brillava per als enamorats.

No em puc enfilar fins al cel
per cercar l'amable estrella,
els núvols la mantenen sempre lluny de mi.
Molt al fons aconseguiré potser
arribar a la meva tranquil·la meta,
molt al fons, allà descansaré de gust!

Per què amb jocs enjogassats,
vents, bressoleu la dèbil barca?
Oh, feu-la baixar, en escabroses carreres,
fins als remolins de les onades,
feu que en el fons de les aigües gelades
m'acosti a l'encisadora estrella!

Extinció

Amaga't, sol,
car les flames del plaer
cremen els meus ossos;
calleu, tonades,
bella primavera,
fuig, i deixa'm sol!

Però brollen amables impulsos
de tots els racons de la meva ànima,
que m'abracen,
i cants celestials...
Desapareix, mó, i no molestis
mai més els dolços cors eteris!

Josef von Spaun (1788 — 1865)

Der Jüngling und der Tod

Der Jüngling

Die Sonne sinkt, o könntt ich mit ihr scheiden,
Mit ihrem letzten Strahl entfliehen!
Ach diese namenlosen Qualen meiden
Und weit in schönre Welten ziehn!
O komme, Tod, und löse diese Bande!
Ich lächle dir, o Knochenmann,
Entführe mich leicht in geträumte Lande!
O komm und röhre mich doch an!

Der Tod

Es ruht sich kühl und sanft in meinen Armen,
Du rufst, ich will mich deiner Qual erbarmen.

El jove i la mort

El jove

El sol es pon, oh, si pogués anar amb ell,
fugir amb el seu últim raig!
Ai, evitar aquests turments incomptables,
i anar ben lluny a un món millor!
Oh, mort, vine i deslliga aquests llaços!
Et somric, carcassa,
emporta'm lleuger a la terra somniada!
Oh, vine, i toca'm!

La mort

El descans és fresc i dolç en els meus braços,
m'has cridat, i m'apiadaré dels teus turments.

Johann Wolfgang von Goethe (1749 — 1832)

Erlkönig

Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater mit seinem Kind:
Er hat den Knaben wohl in dem Arm,
Er fasst ihn sicher, er hält ihn warm.

“Mein Sohn, was birgst du so bang dein Gesicht?”
“Siehst, Vater, du den Erlkönig nicht?
Den Erlenkönig mit Kron’ und Schweif?”
“Mein Sohn, es ist ein Nebelstreif.”

“Du liebes Kind, komm, geh mit mir!
Gar schöne Spiele spiel’ ich mit dir;
Manch’ bunte Blumen sind an dem Strand,
Meine Mutter hat manch gülden Gewand.”

“Mein Vater, mein Vater, und hörest du nicht,
Was Erlenkönig mir leise verspricht?”
“Sei ruhig, bleibe ruhig, mein Kind:
In dürren Blättern säuselt der Wind.”

“Willst, feiner Knabe, du mit mir gehn?
Meine Töchter sollen dich warten schön;
Meine Töchter führen den nächtlichen Reihn
Und wiegen und tanzen und singen dich ein.”

“Mein Vater, mein Vater, und siehst du nicht dort
Erlkönigs Töchter am düstern Ort?”
“Mein Sohn, mein Sohn, ich seh es genau:
Es scheinen die alten Weiden so grau.”

“Ich liebe dich, mich reizt deine schöne Gestalt;
Und bist du nicht willig, so brauch ich Gewalt.”
“Mein Vater, mein Vater, jetzt fasst er mich an!
Erlkönig hat mir ein Leids getan!”

Dem Vater grausets, er reitet geschwind,
Er hält in Armen das ächzende Kind,
Erreicht den Hof mit Mühe und Not:
In seinen Armen das Kind war tot.

Rei dels verns

Qui cavalca tan tard de la nit amb aquest vent?
És el pare amb el seu fill.
El porta segur en els seus braços,
l’agafa fort i el manté calent.

“Fill meu, per què amagues amb tanta por la teva faç?”
“No veus, pare, el rei dels verns?
El rei dels verns, amb corona i cua?”
“Fill meu, és un banc de boires”.

“Nen estimat, vine amb mi!
Jugaré amb tu jocs molt bonics;
a la platja tinc jocs de molts colors,
i la meva mare té molts vestits daurats”.

“Pare, pare, és que no sents
el que sordament em promet el rei dels verns?”
“Calma’t, calma’t, fill meu:
és el vent que remou les fulles seques”.

“Vols venir amb mi, noi gentil?
Les meves belles filles et deuen estar esperant;
les meves filles ballen a les nits,
i ballaran i cantaran i et bressolaran”.

“Pare, pare, i no veus allà en aquell tètric indret
les filles del rei dels verns?”
“Fill meu, fill meu, ho veig molt bé:
són els vells salzes que semblen tan grisos”.

“T’estimo, m’encanta la teva bonica faç;
i si no vols venir de bon grat, usaré la força.”
“Pare, pare, ara m’està agafant!
El rei dels verns m’ha fet mal!”

El pare s’espanta, i cavalca veloc,
manté en els seus braços el nen gemegant;
arriba a casa amb molt d’esforç i entrebancs.
En els seus braços el nen era mort.

GUSTAV MAHLER (1860 — 1911)

Friedrich Rückert (1788 — 1866)

Kindertotenlieder

Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n

Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n,
Als sei kein Unglück die Nacht geschehn!

Das Unglück geschah nur mir allein!
Die Sonne, sie scheinet allgemein!

Du mußt nicht die Nacht in dir verschränken,
Mußt sie ins ew'ge Licht versenken!

Ein Lämplein verlosch in meinem Zelt!
Heil sei dem Freudenlicht der Welt!

Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen

Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen
Ihr sprühet mir in manchem Augenblicke.
- O Augen! - Gleichsam, um voll in einem Blicke
Zu drängen eure ganze Macht zusammen.

Doch ahnt' ich nicht, weil Nebel mich umschwammen,
Gewoben vom verblegendenden Geschicke,
Daß sich der Strahl bereits zur Heimkehr schicke,
Dorthin, von wannen alle Strahlen stammen.

Ihr wolltet mir mit eurem Leuchten sagen:
Wir möchten nah dir bleiben gerne!
Doch ist uns das vom Schicksal abgeschlagen.
Sieh' uns nur an, denn bald sind wir dir ferne!

Was dir nur Augen sind in diesen Tagen:
In künft'gen Nächten sind es dir nur Sterne.

Cançons per als infants morts

Ara sortirà el sol tan brillant

Ara sortirà el sol tan brillant
com si aquesta nit no hagués succeït cap desgràcia!

La dissort m'ha afectat només a mi,
i el sol lluu per a tothom.

No pots limitar la nit a tu mateix,
l'has de submergir en la llum eterna.

Una llumeneta s'apagà a casa meva,
benaventurada la joiosa llum del món!

Ara comprenc per què trèieu flames tan profundes

Ara comprenc per què trèieu flames tan profundes
quan em miràeu a mi,
oh, ulls!, en certa manera, per concentrar
tot el vostre poder en una sola mirada.

Però jo no sospitava, perquè m'envoltava una boira,
formada per un destí encegador,
que els teus raigs il·luminaven ja el retorn
cap allà on s'originen tots els raigs.

Em volíeu dir amb la vostra resplendor:
Ens agradaria restar a prop teu,
però ens ha estat denegat pel destí.
Mira'ns, ara, perquè aviat serem lluny de tu!

El que aquests dies són encara ulls per a tu,
les pròximes nits seran estrelles.

Wenn dein Mütterlein

Wenn dein Mütterlein
Tritt zur Tür herein,
Und den Kopf ich drehe,
Ihr entgegen sehe,
Fällt auf ihr Gesicht
Erst der Blick mir nicht,
Sondern auf die Stelle,
Näher nach der Schwelle,
Dort, wo würde dein
Lieb Gesichtchen sein,
Wenn du freudenhelle
Trätest mit herein,
Wie sonst, mein Töchterlein.

Wenn dein Mütterlein
Tritt zur Tür herein,
Mit der Kerze Schimmer,
Ist es mir, als immer
Kämst du mit herein,
Huschtest hinterdrein,
Als wie sonst ins Zimmer!
O du, des Vaters Zelle,
Ach, zu schnell, zu schnell,
Erloschner Freudenschein!

Oft denk' ich, sie sind nur ausgegangen

Oft denk' ich, sie sind nur ausgegangen!
Bald werden sie wieder nach Hause gelangen!
Der Tag ist schön! O sei nicht bang!
Sie machen nur einen weiten Gang!

Jawohl, sie sind nur ausgegangen
Und werden jetzt nach Hause gelangen!
O, sei nicht bang, der Tag ist schön!
Sie machen nur einen Gang zu jenen Höh'n!

Sie sind uns nur vorausgegangen
Und werden nicht wieder nach Hause gelangen!
Wir holten sie ein auf jenen Höh'n
Im Sonnenschein! Der Tag ist schön auf jenen
Höh'n!

In diesem Wetter

In diesem Wetter, in diesem Braus,
Nie hätt' ich gesendet die Kinder hinaus;
Man hat sie hinaus getragen,
Ich durfte nichts dazu sagen.

In diesem Wetter, in diesem Saus,
Nie hätt' ich gelassen die Kinder hinaus,
Ich fürchtete sie erkranken;
Das sind nun eitle Gedanken.

Quan la teva mare estimada

Quan la teva mare estimada
entra per la porta
i jo aixeco el cap
cap a ella,
la meva mirada
no la cerca a ella,
sinó l'indret
prop de la llinda,
on hauria d'estar
la teva adorada faç,
quan tu entraves amb ella
inundant-nos d'alegria,
com abans, filleta meva.

Quan la teva mare estimada
entra per la porta
amb l'espelma encesa,
em sembla sempre
com si entressis amb ella,
corrent amb rapidesa,
com abans, per la cambra,
Oh, tu, cèl·lula del pare,
ai, alegre resplendor
tan aviat apagada!

Penso sovint que només han sortit

Penso sovint que només han sortit
i aviat tornaran a casa!
El dia és bell! No tinguis por!
Només fan un llarg passeig!

Sí, només han sortit a passejar
i aviat tornaran a casa.
Oh, no tinguis por! El dia és bell!
Només fan un passeig per la muntanya!

Només se'ns han avençat,
i ja no tornaran a casa!
Els anirem a recollir a la muntanya,
a la llum del sol! El dia és bell!

En aquest temps

En aquest temps, amb aquest paroxisme,
no hauria hagut de deixar sortir els infants!
Se'ls han endut,
i jo no podia dir res.

En aquest temps, amb aquest vent,
no hauria hagut de deixar sortir els infants!
Temia que es posessin malalts,
ara són pensaments inútils.

In diesem Wetter, in diesem Graus,
Nie hätt' ich gelassen die Kinder hinaus;
Ich sorgte, sie stürben morgen,
Das ist nun nicht zu besorgen.

In diesem Wetter, in diesem Braus,
Nie hätt' ich gesendet die Kinder hinaus;
Man hat sie hinaus getragen,
Ich durfte nichts dazu sagen.

In diesem Wetter, in diesem Saus, in diesem
Braus,
Sie ruh'n als wie in der Mutter Haus,
Von keinem Sturm erschrecket,
Von Gottes Hand bedecket.
Sie ruh'n wie in der Mutter Haus!

En aquest temps, amb aquest espant,
no hauria hagut de deixat sortir els infants!
Em preocupava que es morissin demà,
ara ja no hi ha cap temença.

En aquest temps, amb aquest paroxisme,
no hauria hagut de deixar sortir els infants!
Se'ls han endut,
i jo no podia dir res.

En aquest temps, amb aquest vent i aquest
paroxisme,
reposen ara com en la sina materna.
No els espanta cap tempesta,
els protegeix la mà de Déu.
Reposen ara com en la sina materna!

ERICH WOLFGANG KORNGOLD

(1897 — 1957)

Joseph von Eichendorff (1788 — 1857)

Nachtwanderer

Er reitet nachts auf einem braunen Roß,
Er reitet vorüber an manchem Schloß:
Schlaf droben, mein Kind, bis der Tag erscheint,
Die finstre Nacht ist des Menschen Feind!

Er reitet vorüber an einem Teich,
Da stehet ein schönes Mädchen bleich
Und singt, ihr Hemdlein flattert im Wind:
Vorüber, vorüber, mir graut vor dem Kind!

Er reitet vorüber an einem Fluß,
Da ruft ihm der Wassermann seinen Gruß,
Taucht wieder unter dann mit Gesaus,
Und stille wird's über dem kühlen Haus.

Wann Tag und Nacht im verworrenen Streit,
Schon Hähne krähen im Dorfe weit,
Da schauert sein Roß und wühlet hinab,
Scharret ihm schnaubend sein eigenes Grab.

Caminant nocturn

Cavalca de nit en un corser castany,
cavalca davant de molts castells:
Dorm allà dalt, fill meu, fins que claregi,
la llòbrega nit és enemiga dels homes!

Cavalca davant d'un estany,
allà hi ha una bella i pàl·lida noia
i canta, la seva camiseta inflada pel vent:
Més enllà, més enllà, m'espanto davant la noia!

Cavalca davant un riu,
allà el saluda l'aiguader,
es capbussa amb un bram,
i arriba el silenci a la gèlida casa.

Quan lluiten desordenadament dia i nit,
ja criden els galls en el poble llunyà,
i s'esgarrifa el seu corser i colpeja el terra,
el rasca, odorant la seva pròpia tomba.

Christina Rossetti (1830 — 1894)

Versió alemany d'Alfred Kerr (1867 — 1948)

Sterbelied

Laß Liebster, wenn ich tot bin,
laß du von Klagen ab.
Statt Rosen und Cypressen
wächst Gras auf meinem Grab.

Ich schlafe still im Zwielichtschein
in schwerer Dämmernis -
Und wenn du willst, gedenke mein
und wenn du willst, vergiß.

Ich fühle nicht den Regen,
ich seh' nicht, ob es tagt,
ich höre nicht die Nachtigall,
die in den Büschchen klagt.

Vom Schlaf erweckt mich keiner,
die Erdenwelt verblich.
Vielleicht gedenk ich deiner,
vielleicht vergaß ich dich.

Ernst Lothar (1890 — 1974)

Mond, so gehst du wieder auf

Mond, so gehst du wieder auf
Über'm dunklen Tal der ungeweinten Tränen?
Lehr, so lehr's mich doch, mich nicht nach ihr
zu sehnen,
Blaß zu machen Blutes Lauf,
Dies Leid nicht zu erleiden,
Aus zweier Menschen Scheiden.

Sieh', in Nebel hüllst du dich.
Doch verfinstern kannst du nicht den Glanz der
Bilder,
Die mir weher jede Nacht erweckt und wilder.
Ach! Im Tiefsten fühle ich:
Das Herz, das sich mußt' trennen,
Wird ohne Ende brennen.

Hans Kaltneker (1895 — 1919)

In meine innige Nacht

In meine innige Nacht
geh' ich ein.
Wirst du schwebender Traum
um meine Stirne sein?

Wirst du heilig und still
auf meinen Kissen ruhn,
wenn ich weine, wirst du's
mit mir tun?

Cançó del moribund

Deixa, estimat, quan estigui mort,
qualsenvol queixa.
En comptes de roses i xiprers
planta herba sobre la meva tomba.

Jo dormo silenciós a la llum del crepuscle
en una profunda foscor.
I si vols, pensa en mi,
i si vols, oblidá'm.

No sento la pluja
no veig quan neix el dia,
no sento el rossinyol,
que es queixa en els matolls.

Ningú no em desperta,
el món terrenal s'esvaní,
potser jo pensi en tu,
potser t'hauré oblidat.

Lluna, així que tornes a sortir

Lluna, així que tornes a sortir
sobre la fosca vall de les llàgrimes no plorades?
Ensenya'm, però ensenya'm a
no enyorar-les,
a fer empal·lidir la cursa de la sang,
a no patir el dolor
de la separació de dues persones.

Mira, et cobreixes amb la boira,
però no pots enfosquir la brillantor de les
imatges,
que em desperta cada nit més salvatgement.
Ai! En el més profund sento
que el cor, que s'ha de separar,
cremarà sense fi.

En la meva nit íntima

En la meva nit íntima
entro.
Vols, somni lleuger,
quedar-te entorn del meu front?

Vols descansar sagrat i callat
sobre els meus coixins,
i quan plori ho vols fer
amb mi?

Taut meinen Lippen dein Mund -
Lächeln mild,
tief auf Sternengrund
lieg' ich gestillt.

Röhrt mich das Sterben an
um Mitternacht,
denke, ich sei vom Tod
ins Leben erwacht.

Denke, ich spiele fromm
mit Gottes Getier.
Denk', ich bin nun weit
und du bei mir.

La meva boca fon els teus llavis...
Somrient dolçament,
jec silenciós i profundament
en l'espai estrellat.

Em commou morir
a mitjanit,
penso: m'ha despertat
la mort a la vida.

Penso: jugo pietós
amb el bestiar de Déu.
Penso: ara sóc lluny
i tu amb mi.

Eleonore van der Straaten (1876 — 1960)

Was du mir bist?

Was du mir bist?
Der Ausblick in ein schönes Land,
Wo fruchtbelad'nne Bäume ragen,
Blumen blühn' am Quellenrand.

Was du mir bist?
Der Stern' Funkeln,
das Gewölk durchbricht,
Der ferne Lichtstrahl,
der im Dunkeln spricht:
O Wand'rer, verzage nicht!

Und war mein Leben auch Entzagen,
glänzte mir kein froh Geschick,
was dur mir bist? Kannst du noch fragen?
Was du mir bist: mein Glaube an das Glück.

Què ets per a mi?

Què ets per a mi?
La vista sobre una bella terra,
on creixen arbres carregats de fruita,
I floreixen flors a la vora de les fonts.

Què ets per a mi?
La brillantor de les estrelles
que travessa els núvols,
el raig de llum llunyà,
que diu en la foscor:
oh, caminant, no et desanimis!

I tot i que la meva vida fou renuncia,
cap destí joiós brillà per a mi...
Què ets per a mi? Encara ho preguntes?
La meva fe en la felicitat.

Joseph von Eichendorff (1788 — 1857)

Ständchen

Auf die Dächer zwischen blassen
Wolken scheint der Mond herfür,
Ein Student dort auf den Gassen
Singt vor seiner Liebsten Tür.
Und die Brunnen rauschen wieder
Durch die stille Einsamkeit,
Und der Wald vom Berge nieder,
Wie in alter, schöner Zeit.

So in meinen jungen Tagen
Hab ich manche Sommernacht
Auch die Laute hier geschlagen
Und manch lust'ges Lied erdacht.

Aber von der stillen Schwelle
Trugen sie mein Lieb zur Ruh,
Und du, fröhlicher Geselle,
Singe, sing nur immer zu!

FRANZ SCHUBERT

Aloys Wilhelm Schreiber (1761 — 1841)

An der Mond in einer Herbsnacht

Freundlich ist dein Antlitz,
Söhn des Himmels!
Leis sind deine Tritte
Durch des Äthers Wüste,
Holder Nachtgefährte!

Dein Schimmer ist sanft und erquickend,
Wie das Wort des Trostes
Von des Freundes Lippe,
Wenn ein schrecklicher Geier
An der Seele nagt.

Manche Träne siehst du,
Siehst so manches Lächeln,
Hörst der Liebe traulisches Geflüster,
Leuchtest ihr auf stillem Pfade;
Hoffnung schwebt auf deinem Strahle,
Herab zum stillen Dulder,
Der verlassen gibt auf bedorntem Weg.

Du siehst auch meine Freunde,
Zerstreut in fernen Landen;
Du giessest deinen Schimmer
Auch auf die frohen Hügel,
Wo ich oft als Knabe hüpfte,
Wo oft bei deinem Lächeln
Ein unbekanntes Sehnen
Mein junges Herz ergriff.

Serenata

Per damunt de les teulades,
la lluna contempla els pàl·lids núvols,
al carrer un estudiant canta
davant la porta de l'estimada.
I les fonts murmuren novament
en la tranquil·la solitud,
i els boscos, i les muntanyes,
com en els bells temps passats.

Així, en els dies de la meva joventut,
en moltes nits d'estiu,
havia tocat aquí el llaüt
acompanyant alegres cançons.

Però des d'aquella llinda silenciosa
varen portar a reposar l'estimada...
Tu, alegre company,
canta, canta sempre!

A la lluna en una nit de tardor

Amable és la teva faç,
filla del cel!
Lleugers són els teus passos
pels deserts eteris,
sagrada companya de la nit!

Suau i refrescant és la teva llum,
com les paraules de consol
dels llavis de l'amic,
quan un voltor terrible
rosega l'ànima.

Veus moltes llàgrimes,
i veus molts somriures,
sents els íntims murmuris de l'amor,
i il·luminis els seus tranquil·ls camins;
l'esperança baixa amb els teus raigs
al callat sofrent
que camina abandonat per camins espinosos.

Veus també els meus amics
dispersats per llunyanes terres;
vesses la teva llum
sobre feliços turons
per on saltava sovint quan era noi,
on sovint sota el teu somriure
un afany desconegut
commovia el meu cor jove.

Du blickst auch auf die Stätte,
Wo meine Lieben ruhn,
Wo der Tau fällt auf ihr Grab,
Und die Gräser drüber weh'n
In dem Abendhauche.

Doch dein Schimmer dringt nicht
In die dunkle Kammer,
Wo sie ruhen von des Lebens Müh'n,
Wo auch ich bald ruhen werde!
Du wirst geh'n und Wiederkehren,
Du wirst seh'n noch manches Lächeln,
Dann werd' ich nicht mehr lächeln,
Dann werd' ich nicht mehr weinen,
Mein wird man nicht mehr gedenken
Auf dieser schönen Erde.

Friedrich Leopold (1750 — 1819)

Die Mutter Erde

Des Lebens Tag ist schwer und schwühl,
Des Todes Atem leicht und kühl,
Er wehet freundlich uns hinab,
Wie welkes Laub in's stille Grab.

Es scheint der Mond, es fällt der Tau
Auf's Grab wie auf die Blumenau;
Auch fällt der Freunde Trän hinein
Erhellt von sanfter Hoffnung Schein.

Uns sammelt alle, klein und gross.
Die Mutter Erd' in ihren Schoss;
O säh'n wir ihr ins Angesicht,
Wir scheutnen ihren Busen nicht!

Johann Mayrhofer (1787 — 1836)

Nachtviolen

Nachtviolen, Nachtviolen,
Dunkle Augen, seelenvolle,
Selig ist es, sich versenken
In dem samtnen Blau.

Grüne Blätter streben freudig,
Euch zu hellen, euch zu schmücken;
Doch ihr blicket ernst und schweigend
In die laue Frühlingsluft.

Mit erhabnen Wehmutsstrahlen
Trafet ihr mein treues Herz,
Und nun blüht in stummen Nächten,
Fort die heilige Verbindung.

Contemps també les ciutats
on descansen els meus estimats,
on la rosada cau sobre les seves tombes,
i les herbes que hi han crescut al damunt
s'agiten amb la brisa del vespre.

Però la teva llum no penetra
en l'obscura cambra
on descansen de les fatigues de la vida,
on reposaré també aviat!
Marxaràs, i tornaràs,
veuràs encara molts somriures;
però jo ja no riuré més,
ja no ploraré més,
ningú pensarà més en mi,
en aquesta formosa terra.

La mare terra

El dia de la vida és pesat i sufocant;
l'hàlit de la mort lleuger i fred,
ens empeny amigable,
com fulles seques, cap a la tomba silenciosa.

Brilla la lluna, cau la rosada,
tant en la tomba com en la prada florida;
també cauen les llàgrimes de l'amic,
il·luminades per la lluïssor de dolces esperances.

La mare terra ens reuneix a tots,
petits i grans, en el seu si;
ah, si li miréssim la faç,
no temeríem que ens acollís!

Julianes

Julianes, julianes!
Ulls obscur i expressius...
com és de benaurat submergir-se
en el vostre blau vellutat!

Verdes fulles s'esforcen alegres
per donar-vos llum, per ornar-vos;
però vosaltres mireu serioses i callades
en l'aire tebi primaveral.

Amb nobles raigs de tristesa
heu commogut el meu cor fidel.
I així floreix en les nits silencioses
el sagrat acoblament.

Matthäus von Collin (1779 — 1824)

Nacht und Träume

Heil'ge Nacht, du sinkest nieder;
Nieder wallen auch die Träume,
Wie dein Mondlicht durch die Räume,
Durch der Menschen stille Brust.
Die belauschen sie mit Lust;
Rufen, wenn der Tag erwacht:
Kehre wieder, heil'ge Nacht!
Holde Träume, kehret wieder!

Nit i somnis

Santa nit, quan tu arribes,
arriben també els somnis,
com el teu clar de lluna omple les cambres,
omple també el pit tranquil dels homes.
Ells t'espien amb plaer,
i criden, quan es desperta el dia:
Torna, santa nit,
dolços somnis, torneu!

Traduccions de Manuel Capdevila i Font